

Załącznik nr 4 do Uchwały Senatu nr 430/01/2015

SYLABUS DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2017-2020 (skrajne daty)

1.1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE/MODULE

Nazwa przedmiotu/ modułu	Bezpieczeństwo społeczności lokalnych
Kod przedmiotu/ modułu*	BW08
Wydział (nazwa jednostki prowadzącej kierunek)	Wydział Socjologiczno-Historyczny
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Nauk o Polityce
Kierunek studiów	Bezpieczeństwo wewnętrzne
Poziom kształcenia	pierwszy stopień
Profil	praktyczny
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr studiów	I/I
Rodzaj przedmiotu	Kierunkowy
Koordinator	dr Anna Kołomycew
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Anna Kołomycew

* - zgodnie z ustaleniami na wydziale

1.2. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt ECTS
15	30	-	-	-	-	-	-	4

1.3. Sposób realizacji zajęć

zajęcia w formie tradycyjnej

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.4. Forma zaliczenia przedmiotu/ modułu (z toku)

egzamin

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Student posiada wiedzę na temat funkcjonowania państwa i jego instytucji, specyfiki sektora publicznego, podmiotów administracji publicznej, a także podstawowe informacje z zakresu bezpieczeństwa państwa. Student potrafi scharakteryzować procesy zachodzące w państwie oraz ocenić ich wpływ na stabilność i bezpieczeństwo systemu państwowego. Wykorzystując posiadaną wiedzę, student potrafi dokonać analizy zjawisk politycznych i wskazać problemy sfery publicznej. Ponadto zna prawne podstawy funkcjonowania instytucji państwowych, cele ich działania oraz zasady i formy.

3. CELE, EFEKTY KSZTAŁCENIA , TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1. Cele przedmiotu/modułu

C1	Zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami z zakresu bezpieczeństwa społeczności lokalnych
C2	Przekazanie studentom wiedzy z zakresu zasad i metod zapobiegania przestępczości w jednostkach lokalnych oraz zarządzania strategicznego w obszarze bezpieczeństwa.
C3	Przedstawienie studentom metod, sposobów i narzędzi aktywizacji społeczności lokalnych i włączania ich w procesy zapewniania bezpieczeństwa w jednostkach lokalnych.
C4	Uwrażliwienie studentów na zachowania antyspołeczne i ich konsekwencje dla poczucia bezpieczeństwa w otoczeniu lokalnym oraz uświadomienie znaczenia kontroli społecznej w działaniach na rzecz poprawy bezpieczeństwa.
C5	Rozwój umiejętności dostrzegania, analizowania i rozwiązywania problemów społecznych pojawiających się na poziomie lokalnym oraz kształcenie w zakresie profilaktyki bezpieczeństwa lokalnego.
C6	Rozwój umiejętności oceny wpływu zjawisk społecznych zachodzących w środowisku lokalnym na poczucie bezpieczeństwa członków wspólnot terytorialnych.

3.2 EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU/ MODUŁU (WYPEŁNIA KOORDYNATOR)

EK (efekt kształcenia)	Treść efektu kształcenia zdefiniowanego dla przedmiotu (modułu)	Odniesienie do efektów kierunkowych (KEK)
EK_01	posiada wiedzę z zakresu funkcjonowania sfery publicznej (w tym na poziomie lokalnym), specyfiki podmiotów publicznych funkcjonujących na poziomie lokalnym oraz zasad i metod działania. Student zna skutki oddziaływania podmiotów sfery publicznej na lokalny system społeczny i gospodarczy.	W05
EK_02	posiada wiedzę na temat rodzajów struktur społecznych i instytucji życia społecznego funkcjonujących na szczeblu lokalnym oraz specyfiki zachodzących pomiędzy nimi relacji.	W08
EK_03	potrafi zidentyfikować potencjalne zagrożenia dla bezpieczeństwa jednostki lokalnej, regionalnej, ogólnokrajowej i globalnej. Jest wyczulony na sytuacje destabilizujące ład publiczny w jednostkach lokalnych. Wie jak reagować w kryzysowych sytuacjach i które podmioty (służby) odpowiadają za zapewnienie bezpieczeństwa.	W09
EK_04	potrafi zinterpretować przepisy aktów prawnych, w tym aktów prawa miejscowego, a także wie jak je stosować w celu poprawy bezpieczeństwa w jednostce lokalnej.	U01
EK_05	potrafi zidentyfikować zagrożenia bezpieczeństwa w jednostce lokalnej oraz sformułować i zaplanować sposoby praktycznego reagowania w sytuacjach kryzysowych.	U07
EK_06	potrafi wyjaśniać i uporządkować relacje oraz zależności pomiędzy procesami zachodzącymi obrębie sfery publicznej	U10

	między poszczególnymi poziomami decyzyjnymi (lokalny, regionalny, krajowy, ponadnarodowy), a systemem bezpieczeństwa wewnętrznego, narodowego i międzynarodowego.	
EK_07	zna specyfikę funkcjonowania jednostek lokalnych oraz kompetencje i możliwości działania podmiotów publicznych oraz możliwości udziału obywateli w sferze publicznej. Potrafi ocenić otwartość sektora publicznego na postawie wykorzystywanych instrumentów partycypacji publicznej i uczestnictwa obywateli w życiu publicznym oraz ich angażowania się w działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa. Wie w jakim zakresie obywatele mogą włączać się w procesy oddziaływania na kształt sfery publicznej na poziomie lokalnym oraz aktywnie w niej uczestniczyć.	K01
EK_08	ma świadomość konieczności doskonalenia wiedzy w zakresie bezpieczeństwa oraz specyfiki jednostek lokalnych z uwagi na zachodzące w ich obrębie zmiany oraz wprowadzane nowe regulacje prawne. Potrafi dostrzec zachodzące zmiany w jednostce lokalnej w oparciu o zdobytą wiedzę i pozyskane informacje. Dostrzega nowe sytuacje i zjawiska społeczno-gospodarcze oraz potrafi na nie reagować mając świadomość ich konsekwencji i przełożenia na poziom bezpieczeństwa lokalnego.	K05

3.3 TREŚCI PROGRAMOWE

A. Problematyka wykładów (15 godzin)

Treści merytoryczne:

1. Struktura i organizacja administracji publicznej w Polsce
2. Samorząd terytorialny – podstawy prawne, organy, kompetencje i zadania
3. Samorząd terytorialny jako wspólnota terytorialna
4. Gmina jako podstawowa jednostka samorządu terytorialnego – specyfika samorządności lokalnej, organy, kompetencje i specyfika zadań
5. Powiat – specyfika, organy, kompetencje i zakres zadań
6. Województwo – specyfika, organy, kompetencje i zakres zadań
7. Administracja samorządowa w realizacji zadań publicznych
8. Specyfika zadań publicznych na poziomie lokalnym
9. Bezpieczeństwo jako szczególny obszar zadań publicznych
10. Prawne podstawy współpracy podmiotów funkcjonujących na poziomie lokalnym

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych (30 godzin)

Treści merytoryczne:

1. Bezpieczeństwo lokalne – podstawowe definicje i pojęcia
2. Poczucie bezpieczeństwa jako podstawowa potrzeba członków wspólnoty lokalnej
3. Czynniki determinujące stan bezpieczeństwa w jednostkach lokalnych
4. Zagrożenia na poziomie lokalnym – typologia i specyfika
5. Lokalny system bezpieczeństwa – struktura, podmioty, zakres działań
6. Współpraca władz lokalnych z służbami na rzecz poprawy bezpieczeństwa i przeciwdziałania zagrożeniom
  - a. współpraca z policją
  - b. współpraca z wojskiem
  - c. współpraca ze strażą pożarną
  - d. współpraca z innymi służbami
7. Planowanie strategiczne w obszarze bezpieczeństwa jako element systemu zarządzania jednostką terytorialną
8. Rola i znaczenie lokalnych programów i strategii sektorowych w zapewnianiu bezpieczeństwa wspólnot lokalnych
  - a. programy profilaktyczne
  - b. programy prewencyjne
  - c. programy edukacyjne na rzecz poprawy bezpieczeństwa
9. Praktyczne aspekty konstrukcji programów prewencyjnych z wykorzystaniem danych
10. Obszary działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa na poziomie lokalnym
  - a) bezpieczeństwo w przestrzeni publicznej
  - b) bezpieczeństwo w domu i szkole
  - c) bezpieczeństwo w sferze gospodarczej
11. Formy udziału społeczności lokalnych w działaniach na rzecz poprawy bezpieczeństwa w Polsce i w innych państwach. Porównanie doświadczeń i poszukiwanie dobrych praktyk
12. *Community policing (neighbourhood policing)* – założenia modelu i doświadczenia innych państw
13. Rola sektora pozarządowego w działaniach na rzecz poprawy bezpieczeństwa w jednostkach lokalnych
14. Rozwiązywanie problemów na poziomie lokalnym – przegląd i omówienie wybranych metod
15. Bezpieczeństwo jako element jakości życia w jednostkach terytorialnych

- 16. Bezpieczeństwo w polityce miejskiej
- 17. Projektowanie bezpiecznej przestrzeni miejskiej – podstawy prawne, zasady, podmioty działań
- 18. Inteligentne miasta a zagadnienia bezpieczeństwa mieszkańców.

3.4 METODY DYDAKTYCZNE

Np.:

Wykład: wykład problemowy/wykład z prezentacją multimedialną/ metody kształcenia na odległość

Ćwiczenia: Analiza tekstów z dyskusją/ metoda projektów(projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny/ praca w grupach/rozwiązywanie zadań/ dyskusja/ metody kształcenia na odległość

Laboratorium: wykonywanie doświadczeń, projektowanie doświadczeń

Metody dydaktyczne:

- 1) wykład z prezentacją multimedialną;
- 2) dedukcyjne i indukcyjne tworzenie wiedzy teoretycznej w oparciu o dane empiryczne;
- 3) wycieczka dydaktyczna/wizyta studyjna;
- 4) obserwacja uczestnicząca;
- 5) praca zespołowa;

4 METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów kształcenia

Symbol efektu	Metody oceny efektów kształcenia (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja WTRAKCIE zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w,ćw, ...)
W05	- test końcowy; - wypowiedź studenta w czasie zajęć; - dyskusja/rozmowa w trakcie zajęć;	wykład/ćwiczenia
W08	- test końcowy; - wypowiedź studenta w czasie zajęć; - dyskusja/rozmowa w trakcie zajęć;	wykład/ćwiczenia
W09	- test końcowy; - wypowiedź studenta w czasie zajęć; - dyskusja/rozmowa w trakcie zajęć;	wykład/ćwiczenia
U01	- wypowiedź studenta w czasie zajęć; - dyskusja/rozmowa w trakcie zajęć; - zachowanie i postawa podczas pracy w grupach; - zachowanie i postawa podczas wycieczki dydaktycznej;	wykład/ćwiczenia
U07	- wypowiedź studenta w czasie zajęć; - dyskusja/rozmowa w trakcie zajęć; - zachowanie i postawa podczas pracy w grupach; - zachowanie i postawa podczas wycieczki dydaktycznej;	wykład/ćwiczenia
U10	- wypowiedź studenta w czasie zajęć; - dyskusja/rozmowa w trakcie zajęć;	wykład/ćwiczenia

	- zachowanie i postawa podczas pracy w grupach; - zachowanie i postawa podczas wycieczki dydaktycznej;	
K01	- test końcowy; - wypowiedź studenta w czasie zajęć; - dyskusja/rozmowa w trakcie zajęć;	wykład/ćwiczenia
K05	- wypowiedź studenta w czasie zajęć; - dyskusja/rozmowa w trakcie zajęć; - zachowanie i postawa podczas pracy w grupach; - zachowanie i postawa podczas wycieczki dydaktycznej;	wykład/ćwiczenia

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Wykład – egzamin pisemny: Ocena bardzo dobra – od 95% do 100% punktów Ocena +dobra – od 85% do 94% punktów Ocena dobra – od 75% do 84% punktów Ocena +dostateczna – od 65% do 74% punktów Ocena dostateczna – od 51% do 64% punktów Ocena niedostateczna – mniej niż 50% punktów   Ćwiczenia: Ocena bardzo dobra – aktywność na zajęciach, uzyskanie od 95% do 100% z testu Ocena +dobra – aktywność na zajęciach, uzyskanie od 85% do 94% z testu Ocena dobra – aktywność na zajęciach, uzyskanie od 75% do 84% punktów z testu Ocena +dostateczna – aktywność na zajęciach, uzyskanie od 65 do 74% punktów z testu Ocena dostateczna – brak aktywności na zajęciach, uzyskanie od 51% do 64% punktów z testu Ocena niedostateczna – brak aktywności na zajęciach, uzyskanie mniej niż 50 % punktów z testu   Ocenę pozytywną z przedmiotu można otrzymać wyłącznie pod warunkiem uzyskania pozytywnej oceny za każdy z ustanowionych efektów kształcenia.

5. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia założonych efektów w godzinach oraz punktach ECTS

Aktywność	Liczba godzin/ nakład pracy studenta
godziny zajęć wg planu z nauczycielem	45
przygotowanie do zajęć	30
udział w konsultacjach	2
czas na napisanie referatu/eseju	-
przygotowanie do zaliczenia	30
udział w egzaminie	2
Inne (jakie?)	-
SUMA GODZIN	109

SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	4

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

wymiar godzinowy	-
zasady i formy odbywania praktyk	-

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Bezpieczeństwo lokalne: społeczny kontekst prewencji kryminalnej, red. J. Czapska i in., Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2000.

Bezpieczeństwo lokalne: zagrożenia, integracja, strategia działania, red. A. Osierda, Wyższa Szkoła Administracji w Bielsku Białej, Bielsko-Biała 2008.

Jagusiak B., Bezpieczeństwo socjalne współczesnego państwa, Difin, Warszawa 2015.

Serafin T., Parszowski S., Bezpieczeństwo społeczności lokalnych: programy prewencyjne w systemie bezpieczeństwa. Stan prawny na 10 kwietnia 2011 roku, Difin, Warszawa 2011.

Szwed E., Bezpieczeństwo społeczności lokalnych najbliższej człowieka, Difin, Warszawa 2016.

Urban A. Bezpieczeństwo społeczności lokalnych, Wydawnictwo Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2009.

Wawrzusiszyn A., Bezpieczeństwo strategia system. Teoria i praktyka w zarysie, Difin, Warszawa 2015.

Literatura uzupełniająca:

Bezpieczne miasto. Inna droga, <http://innadroga.dlalodzi.info/> (20.03.2016).

Gierszewski J., Bezpieczeństwo społeczne: studium z zakresu teorii bezpieczeństwa narodowego, Difin, Warszawa 2013.

Jakubczak R., Kalinowski R., Loranty K., Bezpieczeństwo społeczne w erze globalizacji, Wydawnictwo Akademii Podlaskiej, Siedlce 2008.

Kowalczyk Z., Polacy budujący bezpieczeństwo społeczne, Petrus, Kraków 2015.

Leszczyński M., Bezpieczeństwo społeczne Polaków wobec wyzwań XXI wieku, Difin, Warszawa 2011.

Olak A. Bezpieczeństwo i zagrożenia społeczne - zarys problematyki, Wydawnictwo Amelia, Aneta Siewiorek, Rzeszów 2012.

Skrabacz A.. - Bezpieczeństwo społeczne: podstawy teoretyczne i praktyczne, Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa 2012.

Szabo S., Olak A. Współczesne zagrożenia społeczne: bezpieczeństwo w środowisku lokalnym - zarys problematyki, Stowarzyszenie "Nauka Edukacja Rozój", Ostrowiec Świętokrzyski, 2012.

T. Biernat, J. Gierszewski, Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna "POMERANIA", Chojnice 2014.

Wielowymiarowość bezpieczeństwa środowiska wychowawczego, red.

Współczesne bezpieczeństwo społeczne, red. M. Kubiak, M. Minkina, Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego, Warszawa – Siedlce 2013.

7 wskazówek jak planować miasto bezpieczne dla pieszych, Miasto 2077,
<http://www.miasto2077.pl/7-wskazowek-jak-planowac-miasto-bezpieczne-dla-piesznych/>
(20.03.2016).

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej